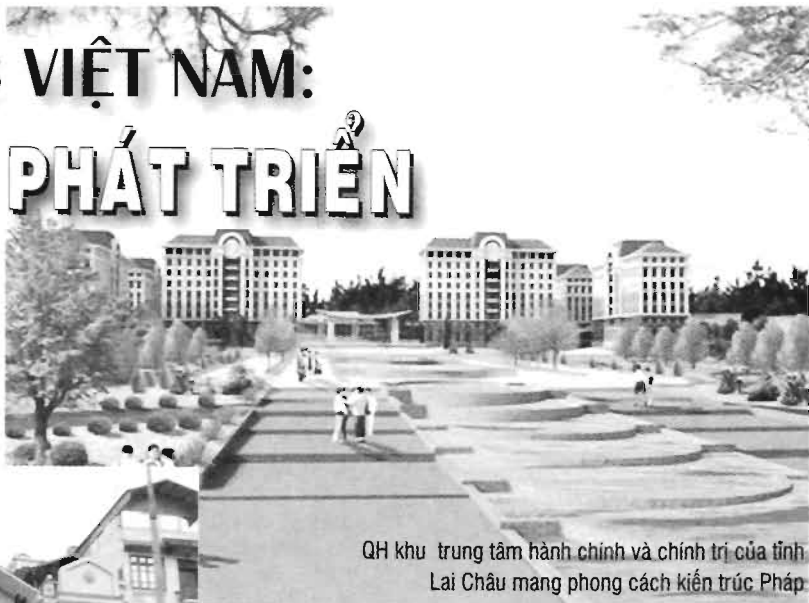


NỀN KIẾN TRÚC VIỆT NAM: BAO GIỜ MỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG?

ThS. KTS. NGUYỄN VĂN GIỚI



QH khu trung tâm hành chính và chính trị của tỉnh Lai Châu mang phong cách kiến trúc Pháp



Nhân dân tự xây dựng nhà ở của mình không theo một văn luật nào cho kiến trúc tuyến phố đô thị- Phố Văn Cao- Hà Nội

Tại Đại hội KTS lần thứ 8 (giai đoạn 2010-2015) kết thúc ngày 24-4-2010 vừa qua, GS.TS. KTS. Nguyễn Việt Châu nói, trong khi kiến trúc thế giới đang mạnh mẽ bước lên đỉnh cao của con sóng Kiến trúc bền vững- kiến trúc sinh thái thì Việt Nam vẫn loay hoay trong việc “xây dựng một nền kiến trúc hiện đại, đậm đà bản sắc dân tộc” với những lúng túng không dễ tháo gỡ.

Không ít nhà quản lý đưa ra yêu cầu giới kiến trúc phải chỉ ra được “bản sắc kiến trúc Việt Nam” là những đầu đao hình rồng, mái dốc, con nghê, con phượng hay bậc tam cấp, cửa bức bàn... để rồi lắp nó vào các công trình hiện đại với mong muốn có được ngôi nhà, nền kiến trúc “Đậm đà bản sắc”. Một bài toán không có lời giải, nói cách khác là nền kiến trúc nước nhà chưa có tiêu chí, hay bài toán sai đầu bài!

Còn KTS Nguyễn Tấn Vạn- chủ tịch Hội KTS VN đặt câu hỏi, ở thành phố Lai Châu, họ san ủi hết thảy những quả đồi để xây dựng quảng trường to lớn, những đại lộ, tôi không biết để làm gì?

Những người chủ ở đây, họ có tôn trọng những quả đồi- một phần làm nên bản sắc vùng cao này hay không?. Đến các tỉnh, thành phố của Lai Châu, Điện Biên hay Bắc Kạn, đâu là sự khác biệt bản sắc kiến trúc của các tỉnh này...?!

Không phải chỉ có thành phố Lai Châu ho mới san ủi hết thảy những quả đồi để xây dựng hạ tầng đô thị mà nhiều tỉnh, thành ở Việt Nam họ đã san ủi đồi, lấp ao hồ xây dựng đô thị... khi mà chính chúng ta đã hủy hoại môi trường, đã làm cho sự biến đổi khí hậu tăng lên bất thường...

Kiến trúc thế kỷ XXI: kiến trúc bền vững

Đã hơn một thập niên chúng ta bước vào thế kỷ XXI, đã qua một thế kỷ với nhiều tiến bộ vượt bậc về tăng trưởng kinh tế, về mức sống của người dân, về tốc độ đô thị hóa và đặc biệt về khoa học- công nghệ, nhưng vì thế cũng song hành với những nỗi lo, mà lớn nhất là sự nóng lên của Trái đất, sự thoái hóa các hệ sinh thái, ô nhiễm môi trường sống và tài nguyên thiên nhiên đang cạn kiệt dần. Đòi hỏi cấp bách của Thế kỷ mới đối với toàn nhân loại là biết sống một cách khôn ngoan, không tham lam, ích kỷ, sống vì hậu thế. Đó là cách ứng xử văn minh, nhân đạo. Vì lẽ đó, ngành xây dựng thế giới đang hành động theo hướng” **Công trình xanh/ Green Building**”, với nội dung:

- (1) Bảo tồn sinh thái, đảm bảo đa dạng sinh học.
- (2) Bảo vệ môi trường: khí quyển, đất, nước.
- (3) Bảo tồn tài nguyên thiên nhiên, đặc biệt là nước, dầu hỏa, than đá.
- (4) Sử dụng năng lượng có hiệu quả, phát triển sử dụng năng lượng thiên nhiên và năng lượng tái tạo.
- (5) Môi trường vệ sinh và sức khỏe cho con người.

Ngày nay sự biến đổi đến chóng mặt của kiến trúc đô thị và nông thôn Việt Nam, đặc biệt là các đô thị lớn Việt Nam, chỉ trong vòng 20 năm trở lại đây mới là điều gây sửng sốt lớn... Quy hoạch xây dựng đô thị phát triển không bền vững, tình trạng quản lý yếu kém, mạnh ai



Các ngôi nhà trên tuyến phố Văn Cao cũng không có một phong cách kiến trúc nào của "đô thị hiện đại"

người ấy xây dựng, các tuyến đường mới mở, đường chưa xây dựng xong thì các ngôi nhà đã được người dân nhanh chóng xây dựng cho mình một ngôi nhà với các kiểu dáng kiến trúc..." trăm hoa đua nở".

Ở các vùng nông thôn Việt Nam, đặc biệt là nông thôn miền Bắc, các quận huyện ngoại thành ở các đô thị lớn người ta xây dựng không có sự kiểm soát của nhà

nước, dân cứ có tiền là người ta xây dựng. Quy hoạch, kiến trúc nông thôn không bị bỏ quên nhưng tầm kiểm soát và định hướng phát triển vẫn là những điều đáng bàn, đáng nghị luận...

Theo lời KTS. Nguyễn Tấn Vạn, vai trò phân biện kiến trúc của Hội chưa thực hiện được ở các địa phương. Ông bày tỏ lo ngại: Khi chúng ta giật mình nhìn lại các công trình kiến trúc, hiểu

được cho đúng thì quá khứ đã làm hỏng đi rồi. Sự trả giá là không nhỏ!

KTS. Nguyễn Việt Châu cho rằng, kiến trúc sinh thái chắc chắn là câu trả lời duy nhất để tìm lời giải cho xu hướng kiến trúc Việt Nam trong thế kỷ XXI" Chúng ta không thể lạc bước và không thể quá tụt hậu trên con đường chung của kiến trúc thế giới"

Đây là công việc rất khó khăn, lâu dài, để thế hệ kiến trúc sư Việt Nam nhận dạng khuôn hình của kiến trúc "bản sắc" trên nền kiến trúc của thế kỷ XXI là: kiến trúc bền vững, kiến trúc sinh thái để xây dựng nền kiến trúc Việt Nam phát triển theo Văn hóa kiến trúc Việt, chúng ta hoàn toàn có thể sử dụng các tiêu chí " Công trình xanh" hiện đại mà nhiều nước đang xây dựng như đã nêu các tiêu chí trên, nhưng cần cụ thể hóa theo điều kiện khí hậu các miền/ vùng Việt Nam... Muốn có được nền kiến trúc Việt Nam phát triển bền vững thì đội ngũ Kiến trúc sư phải có "tâm", lãnh đạo và quản lý phải có "tâm" thì kiến trúc nước nhà mới phát triển bền vững, kiến trúc sinh thái mới có chỗ đứng trong nền Kiến trúc Việt Nam.□

CẤP THOÁT NƯỚC ĐÔ THỊ, CÔNG NGHIỆP,...

(Tiếp theo trang 21)

phù hợp

- Nghiên cứu phát triển và đa dạng hóa loại hình công nghệ nhà tiêu hợp vệ sinh hộ gia đình, giá rẻ, phù hợp vùng miền, trình độ dân trí và biến đổi khí hậu.

3. Kết luận

- Nước ta là một trong năm nước bị tác động của BĐKH nặng nề nhất.

- Cấp thoát nước đô thị, công nghiệp và nông thôn Việt Nam, vốn đã bị sức ép của quá trình đô thị hóa, CNH - HĐH nền kinh tế đất nước, thì do tác động của

BĐKH lại càng gặp nhiều khó khăn hơn.

- Các vùng dân cư đô thị nông thôn, công nghiệp thuộc 28 tỉnh thành phố ven biển sẽ bị tác động một cách trực tiếp của BĐKH do nước biển dâng, lũ lụt và hạn hán. Các tỉnh thành phố còn lại thì bị tác động của BĐKH do lũ quét, hạn hán, nhiệt độ tăng lên.

- Nguồn cung cấp nước, khả năng đáp ứng đủ nước cung cấp, thoát nước do ngập lụt là những khó khăn nhất khi BĐKH diễn ra.

- Chúng ta phải tính toán, dự

báo, quy hoạch, tổ chức cấp thoát nước và có những giải pháp công trình chứa nước cũng như công nghệ xử lý nước, nước thải và vệ sinh thích hợp để thích ứng với BĐKH theo những kịch bản khác nhau.□

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị định Chính Phủ số 25/NĐ-CP ngày 04-3-2008 về BĐKH
2. Nguyễn Đức Ngữ và cộng sự: Biến đổi khí hậu. NXB KHK, Hà Nội 2008.
3. Trần Hiếu Nhuệ: Quản lý hệ thống các công trình cấp thoát nước đô thị. Tạp chí Xây dựng và Đô thị số 12 và 13-2010.
4. Trần Hiếu Nhuệ: Nước trong đô thị. Tạp chí Xây dựng số 10-2009.
5. Diệp Sơn: Biến đổi khí hậu với ngành Cấp thoát nước Việt Nam. Tạp chí Cấp thoát nước số 5(74)-T9/2010.

(Nguồn ảnh: Internet)